

Poznámky k citacím v odborném textu

Předmět VIKMA09, jaro 2019

Citování v českém prostředí

- Nejčastěji podle **normy ČSN ISO 690**
  - Citační zvyklosti jsou rozdílné v různých časopisech, oborech, zemích
- **Co stanovuje citační norma**
  - Obecná pravidla pro psaní údajů bibliografických citací (autor, název, vydání, ...)
  - Formální úpravu citací
  - Povinné a nepovinné údaje
  - Metody odkazů
  - Uspořádání soupisu bibliografických citací v seznamu použitých zdrojů

Aktualizovaná norma – rok 2011

Hlavní změny ISO 690

- Norma se zabývá dalšími dokumenty
- Uvedená interpunkce v normě je pouze doporučující
- Odlišný zápis autorů
- Edice a její číslo jsou povinné údaje
- Celkový počet stran – nepovinný údaj (ALE rozsah stran článku či příspěvku je údaj povinný)
- 1. vydání není nutné uvádět, další vydání ANO – zapisujeme je dle druhu dokumentu, např. 2. rozšiř. vyd.; 2. dopl. vyd.; 2nd ed.)
- U elektronických zdrojů zrušeny špičaté závorky (za odkazem do e-prostředí nepíšeme tečku)

Obvyklé pořadí údajů v citaci

1. **Tvůrce** (autor)
2. **Název: podnázev**
3. **Vedlejší názvy**
díl, název části [původní název nebo překlad]
4. **[Typ nosiče]** (online - v případě potřeby)
5. **Vydání**
6. **Další tvůrci**
7. **Nakladatelské informace**
Místo vydání: nakladatel, datum vydání
8. **Název edice, číslo** (pokud je k dispozici)
9. **Číslování v rámci popisované jednotky** – např. roč. 2, č. 1, s. 5-7 nebo 2(1),
5-7 nebo vol. 2, no. 1, s. 5-7
10. **Standardní identifikátor** (ISBN? ISSN, DOI atd.)
11. **Dostupnost, přístup nebo umístění** (u online zdrojů)
12. **Doplňující všeobecné informace** (poznámky)

Údaje
Povinné / Nepovinné

Co všechno lze citovat?

Klasické zdroje

knihy periodika
příspěvky, články

Specifické zdroje

elektronické dokumenty
audiovizuální dokumenty
grafická díla e-knihy
normy patenty hudba
filmy, videa, TV vysílání...
počítačové programy
Facebook, Twitter, Youtube

Zdroje mimo normu

kvalifikační práce
archiválie zákony
rozhovory

a další...

Příklady:

↳ Citace jednoho čísla

The Quarterly Journal of Economics. Oxford: Oxford University Press, 2000, vol. 115, issue 2. ISSN 0033-5533.

Hospodářské noviny. Praha: Economia, 14. dubna 2011, roč. 55, č. 74. ISSN 0862-9587. Deník.

↳ Citace celého časopisu, který stále vychází (od prvního čísla)

Business Communication Quarterly. Thousand Oaks (CA): Sage, 1969-, vol. 1-, issue 1-. Dostupné také z: EBSCOhost.

↳ Citace jednoho ročníku

Reflex. Praha: Ringier, 2013, roč. XXIV, č. 1-52. ISSN 0862-6634. Týdeník.

↳ Souběžný název

Sociální práce. Sociální práce. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2010, roč. 10, č. 4. Vychází 4x ročně.

↳ Citace elektronického časopisu

Inflow [online]. Brno: [Kabinet informačních studií a knihovnictví FF MU], 2007-, roč. 1-, č. 1- [cit. 2013-12-03]. ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz>

Článek

Citace tištěných a elektronických článků se od sebe liší jen minimálně. Rozdíl je jen v tom, že u elektronických se uvádí za názvem časopisu nosič, obvykle nebývá rozsah stran, proto se tento údaj může vypustit, dále se navíc objevuje

Část 2: Citování dle normy ČSN ISO 690

datum citování a povinná je URL adresa elektronického článku. Častý dotaz směřuje k tomu, zda článek citovat jako tištěný nebo elektronický. Vždy záleží na tom, zda čerpáme z tištěné nebo elektronické verze a podle toho vytváříme citaci. Pokud citujeme tištěnou verzi, ale víme, že existuje i verze elektronická, pak můžeme i u tištěných dokumentů uvést URL s uvozením Dostupné také z:

↳ Obecná struktura citace

Tištěný článek:

Primární odpovědnost článku. Název článku: podnázev článku. *Název časopisu: podnázev časopisu*. Místo: Vydavatel, rok vydání, ročník, číslo, rozsah stran. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

Elektronický článek:

Primární odpovědnost článku. Název článku: podnázev článku. *Název časopisu: podnázev časopisu [nosič]*. Místo: Vydavatel, rok vydání, ročník, číslo, rozsah stran [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

Příklady:

↳ Články v tištěném časopise

DASGUPTA, Partha a Eric MASKIN. Efficient Auctions. *The Quarterly Journal of Economics*. 2000, vol. 115, issue 2, s. 341 - 388.

OKORO, E. A. *Guided Instructional Strategies for Business Communication Assignments*. Business Communication Quarterly. 2011, vol. 74, issue 2, s. 173-178. Dostupné také z: EBSCOhost.

↳ Článek v týdeníku

ŠAFR, Petr. Krize na Krymu změní svět. *Reflex*. 13. března 2014, roč. XXV, č. 11, s. 11 - 14.

📄 E-sborník (ukázka korporace shodné s vydavatelem, uvádíme bez autora)

INFORUM 2013: 19. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 21.-22. května 2013 [online]. Praha: Albertina icome Praha, 2013. ISSN 1801–2213. Dostupný z: <http://www.inforum.cz/archiv/inforum2013/cs/sbornik>

📄 Tiskový sborník dostupný také v elektronické podobě

FRIEDLOVÁ, Zdeňka a Pavla GAJDOŠÍKOVÁ (ed.). *Knihovny současnosti 2012: sborník z 20. konference, konané ve dnech 11. až 13. září 2012 v areálu Univerzity Pardubice*. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012, 252 s. ISBN 978-80-86249-65-0. Dostupné také z: http://www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2012/KKS_2012_sbornik_final.pdf

Příspěvek ve sborníku

Spíše než celé sborníky citujeme jednotlivé příspěvky. Nejprve zadáme autory příspěvku a název. Poté vložíme výraz In: a následuje citace sborníku, kde místo počtu stran uvádíme rozsah, na kterých se příspěvek nachází.

📄 Obecná struktura citace

📄 Příspěvek v tištěném sborníku:

Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: podnázev příspěvku.
In: Primární odpovědnost (ed.). *Název sborníku: podnázev sborníku*.
Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, rozsah stran. Edice: Subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

📄 Příspěvek v elektronickém sborníku:

Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: podnázev příspěvku.
In: Primární odpovědnost (ed.). *Název sborníku: podnázev sborníku* [online].
Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, rozsah stran [datum citování]. Edice: Subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.

Příklady:

📄 Příspěvek v tištěném sborníku od jednoho autora

BODÉN, Mikael. Predicting Nucleoar Proteins Using Support-Vector Machines. In: BRAZMA, Alvis, Satoru MIYANO a Tatsuya AKUTSU (ed.). *Proceedings of the 6th Asia-Pacific Bioinformatics Conference: Kyoto, Japan, 14-17 January 2008*. London: Imperial College Press, 2008, xv, 394 s. ISBN 978-1-84816-108-5.

📄 Příspěvek v tištěném sborníku od více autorů

SMALTER, Aron M., J. HUAN a Gerald A. LUSHINGTON. Chemical Compound Classification with Automatically Mined Structure Patterns. In: BRAZMA, Alvis, Satoru MIYANO a Tatsuya AKUTSU (ed.). *Proceedings of the 6th Asia-Pacific Bioinformatics Conference: Kyoto, Japan, 14-17 January 2008* [online]. London: Imperial College Press, 2008, xv, 394 s. ISBN 978-1-84816-108-5.

📄 Příspěvek v elektronickém sborníku

BLAKEMAN, Karen. Hodnocení výzkumu a jeho dopadu: otevřený přístup neznamená snadný přístup. In: *INFORUM 2013: 19. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 21.-22. května 2013* [online]. Praha: Albertina icome Praha, 2013 [cit. 2014-04-20]. ISSN 1801–2213. Dostupné z: <http://www.inforum.cz/archiv/inforum2013/cs/sbornik>

📄 Příspěvek ve sborníku dostupný také v elektronické podobě

DENÁR, Michal a Josef MORAVEC. Opensource a knihovny: cesta k lepším službám?. FRIEDLOVÁ, Zdeňka a Pavla GAJDOŠÍKOVÁ (ed.). *Knihovny současnosti 2012: sborník z 20. konference, konané ve dnech 11. až 13. září 2012 v areálu Univerzity Pardubice*. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012, s. 128 – 132. ISBN 978-80-86249-65-0. Dostupné také z: http://www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2012/KKS_2012_sbornik_final.pdf

Tištěné versus elektronické dokumenty

Kniha

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. *Název edice a číslování.* Standardní identifikátor. Poznámky.

Elektronický dokument

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. *Název edice a číslování.* Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Požadavky na systém. Poznámky.

- **nepovinný údaj**

Příspěvek (článek) v periodiku

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. *Název periodika*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování, Rozsah stránek příspěvku [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Webové sídlo, internetový portál

Jméno tvůrce. *Název: podnázev*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Webová stránka

Jméno tvůrce webového sídla. Název webové stránky. *Název webového sídla: podnázev*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup webové stránky. Lokace. Poznámky.

- **nepovinný údaj**

Autor (tvůrce)

1 autor x 2 autoři x 3 autoři x více autorů x korporace

Příklady:

ŠAMAL, Petr.

NEKOLOVÁ, Věra a Irena CAMUTALIOVÁ.

TOTTERDELL, Anne, Jane GILL a Alan HORNSEY.

GRYCA, Danuta et al./aj./a kol.

THE BRITISH MUSEUM.

Tištěné versus elektronické

To, zda citujeme tištěný či elektronický článek, záleží na tom, kterou z verzí máme k dispozici.

Pokud máme k dispozici tištěný článek, ale víme, že existuje také v elektronické podobě, můžeme do údaje o dostupnosti napsat Dostupné také z: a dané URL.

Bakalářské, diplomové a jiné práce na VŠ

Kvalifikační práce

Jméno tvůrce. *Název: podnázev. Vedlejší název [Druh nosiče].* Místo odevzdání práce, Datum odevzdání práce [Datum citování]. Dostupnost a přístup. Druh práce. Název instituce, kde byla práce napsána. Vedoucí kvalifikační práce. Poznámky.

Pozn. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických kvalifikačních prací.

Příspěvky do webového sídla

Příspěvek do webového sídla

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku: *podnázev*. In: Jméno tvůrce webového sídla.
Název webového sídla: podnázev. Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování:
Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní
identifikátor. Dostupnost a přístup příspěvku. Lokace. Poznámky.

**Z této struktury vycházíme i u příspěvků na blog,
Facebook, Twitter, You Tube...**

Příklady

příspěvek na blogu

ESPOO. Barbies na výstavě – update. In: *Blogger* [online]. 2010-11-08 [cit. 2001-06-05]. Dostupné z: <http://blog.espoo.cz/2010/11/barbies-na-vystave.html>

YouTube video

Steve Jobs and Steve Ballmer. In: *Youtube* [online]. 27.02.2007 [cit. 2011-05-25]. Dostupné z: <http://youtu.be/dR8SAFRBmcU>. Kanál uživatele RobinZwama.

Facebook-stránka / Twitter-účet

Petr Nečas. In: *Facebook* [online]. [cit. 2011-05-26]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/petr.necas.ods>

Espoo. In: *Twitter* [online]. [cit. 2011-05-26]. Dostupné z: <http://twitter.com/#!/espoo>

Facebook status / tweet

NEČAS, Petr. [Koaliční smlouva trvá...] In: *Facebook* [online]. 16. května 2011 21:07 [cit. 2011-05-26]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/petr.necas.ods/posts/215712668447053>

ESPOO. [Kdo by to byl rekl...] In: *Twitter* [online]. 15 May 2011 [cit. 2011-05-26]. Dostupné z: <http://twitter.com/#!/espoo/status/69865967194357760>

PIXYCZ. TheHeist. In: *Twitter* [online]. 27 May 2011 [cit. 2011-05-27]. Dostupné z: <http://twitter.com/#!/pixycz/status/74035435399155712>

(Obsahuje-li tweet hashtag, uvádí se jako název.)

Citujeme ve SVÉM odborném textu

odkaz v textu

- v odborných pracích odkazujeme na použité zdroje přímo v textu
- doslovnou citaci i parafrázi musíme opatřit odkazem na zdroj
- používají se tři způsoby, jak odkazovat v textu na použitou literaturu
- většinou používáme metodu poznámky pod čarou přímo na straně, kde se doslovná citace či parafráze nachází, nebo formu jméno-datum

bibliografický soupis (seznam použité literatury)

- seznam použitých zdrojů dáváme na konec dokumentu (konec kapitoly, článku, příspěvku, závěrečné práce apod.)
- v seznamu jsou bibliografické záznamy všech zdrojů, které jsme použili v textu
- záznamy řadíme většinou abecedně dle autora či názvu, případně dle toho, jak se vyskytují v textu
- např. více děl stejného autora řadíme chronologicky
- záznamy můžeme různě dělit (např. dle oblastí, kterým se věnují)

Metody citování – Harvardský styl (forma jméno-datum)

ODKAZ V TEXTU:

V kulatých závorkách uvádíme příjmení tvůrce a rok vydání citovaného zdroje. Pokud je jméno součástí textu, v závorkách uvádíme pouze rok vydání.

Pokud je dokument číslován, píšeme také číslo strany.

Pokud u díla není uveden autor, tak v závorce uvádíme název díla (název, rok, strana). Závorku dáváme před tečku.

Více děl jednoho autora se stejným rokem vydání odlišujeme malými písmeny abecedy přiřazenými k roku vydání. Písmena se potom uvádí i v závěrečném soupisu citací v použitých zdrojích.

PŘÍKLADY V TEXTU:

(Novák, 2013)/(Novák, 2013, s. 123-125)/(Masarykova univerzita, 2005)/(Principy sazby, 2007, s. 45)/
(Novák, 2007a, s. 345)/(Novák, 2007, s. 345; Cihlář, 2011)

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE V SEZNAMU POUŽITÝCH ZDROJŮ:

Řazení je abecední dle příjmení autora. Rok je hned za jménem autora. Pokud dokument nemá autora, je rok přesunut za název.

NOVÁK, Tomáš. 2013. *Proč se mnou nemluvíš?!*: z kulturních dějin prvního tisíciletí. 2. upr. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4686-9.

Metody citování – číselné odkazování

ODKAZ V TEXTU:

Uvádíme číselný odkaz na zdroj v textu, a to v kulatých či hranatých závorkách či v horním indexu.

Odkaz na danou práci bude mít v textu vždy stejné číslo dle prvního odkazu.

Odkazy lze propojit křížovými odkazy. Čísla stran můžeme uvést za číslem.

Závorku dáváme před tečku.

PŘÍKLADY V TEXTU:

[5, s. 123]/(5, s. 123)/(5, s. 123; 14, s. 65)

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE V SEZNAMU POUŽITÝCH ZDROJŮ:

Řadíme do číslovaného seznamu v číselném pořadí.

5. NOVÁK, Tomáš. *Proč se mnou nemluvíš?!*: z kulturních dějin prvního tisíciletí. 2. upr. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4686-9.

citation-name (author-number)

V biomedicínských a přírodovědných oborech se lze setkat i s metodou *citation-name*, při níž se opět jako **citace užívají pořadové číslice** odkazující na **bibliografické citace řazené abecedně podle příjmení prvního autora**. I zde se při opakovaném citování stejné publikace užije již dříve přiřazená číslice.

A i tentokrát platí, že různé citační styly mohou požadovat rozličnou podobu citací, kdy číslice místo v hranatých závorkách má být v oblých závorkách nebo bez závorek apod.

Pakliže nepoužíváme některý z citačních manažerů, je nezbytné buď mít finální soupis literatury připraven před zahájením psaní textu, nebo číslice do textu vložit až po jeho dokončení.

Yersinia enterocolitica is an important enteric bacterium causing gastrointestinal problems, long-term sequelae like reactive arthritis, and, sometimes, septicemia due to blood transfusion [4, 9]. *Y. enterocolitica* represents six biotypes (1A, 1B, 2–5) [2]. Strains belonging to biotypes 1B and 2–5 carry the virulence plasmid (pYV) and the chromosomal genes *ail*, *ystA*, *myfA*, and *hreP*, and are, thus, considered pathogenic to humans and animals. Strains belonging to biotype 1A are considered non-pathogenic because they do not carry the pYV and the important chromosomal virulence genes are missing [3, 5].

2. Bhagat N, Viridi JS (2011) The enigma of *Yersinia enterocolitica* biovar 1A. *Crit Rev Microbiol* 37:25–39
3. Bhagat N, Viridi JS (2007) Distribution of virulence-associated genes in *Yersinia enterocolitica* biovar 1A correlates with clonal groups and not the source of isolation. *FEMS Microbiol Lett* 266:177–183
4. Cover TL, Aber RC (1989) *Yersinia enterocolitica*. *N Engl J Med* 321:16–24
5. Falcão JP, Falcão DP, Pitondo-Silva A, Malaspina AC, Brocchi M (2006) Molecular typing and virulence markers of *Yersinia enterocolitica* strains from human, animal and food origins isolated between 1968 and 2000 in Brazil. *J Med Microbiol* 55:1539–1548

Metody citování – průběžné poznámky

ODKAZ V TEXTU:

Nejčastěji se jedná o poznámku pod čarou, která je uvedena číslem v horním indexu v textu. Odkazujeme na zdroj uvedený na stejné straně v poznámce pod čarou v pořadí, v jakém se zdroje objevují v textu bez ohledu na dřívější odkázání na daný dokument. Každá bibliografická citace tedy obdrží jiné číslo. Poznámky obsahují bibliografické citace daných zdrojů.

Citaci zde lze zkrátit do podoby: první autor, název a strana.

Když se stejný zdroj opakuje bezprostředně za sebou na stejné stránce, stačí napsat pouze tamtéž nebo ibid a případně číslo strany, pokud je informace z jiné strany než ta předešlá.

Číslo odkazu dáváme před tečku.

PŘÍKLADY V TEXTU:

11. NOVÁK, Tomáš. *Proč se mnou nemluvíš?!*: z kulturních dějin prvního tisíciletí, s. 95.

12. Tamtéž, s. 98.

13. Potupná smrt pro knížete, s. 56.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE V SEZNAMU POUŽITÝCH ZDROJŮ:

Poznámky se uvádějí průběžně v celém dokumentu. U rozsáhlejších prací doporučeno uvádět na konci dokumentu abecední seznam veškerých použitých zdrojů.

NOVÁK, Tomáš. *Proč se mnou nemluvíš?!*: z kulturních dějin prvního tisíciletí. 2. upr. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4686-9.

Sociální sítě už dávno neslouží jen k zábavě, jejich využití komerčními i nekomerčními organizacemi se rozvíjí velmi rychlým tempem. V případě sociálních sítí nejde pouze o reklamu, ale také o prezentaci sebe sama a získávání informací různého charakteru, které je možné následně využít např. k úspěchu na pracovním trhu. Sociální sítě změnily komunikaci se zákazníky (uživateli) jako takovou. „Komunikace dvou osob se v prostředí sociálních sítí stává veřejnou, mohou ji sledovat i ostatní a dále na ni reagovat, doplňovat ji a komentovat“¹ nebo se jí nechat jen inspirovat či ji využít jiným způsobem.

Sociální sítě jsou fenoménem poslední doby. „Průměrný internetový uživatel v Evropě používá 1,9 sociální sítě (v USA dokonce 2,1; Brazílie má průměr 3,1 a rekordmanem je Indie s průměrem 3,9)“² Proto je třeba reagovat na jejich rychlý nástup i vývoj a využít maximálně jejich potenciál.

¹ HANDL, Jan. *Jak nám sociální sítě změnily komunikaci*. [online]. 11. 3. 2011 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/socialni-site/jak-nam-zmenily-komunikaci-3110>.

² DOČEKAL, Daniel. Sociální sítě si podmanily svět (fakta a čísla hlavně o Evropě). In: *Lupa.cz: server o českém internetu*. [online]. 26. 9. 2011 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/socialni-site-si-podmanily-svet-fakta-a-cisla-hlavne-o-evrope/>.

Kontrolní úloha

Určete typy dokumentů, odhalte chybné citace

1. Absolventi. Masarykova univerzita [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2014 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.muni.cz/alumni>
2. SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. 2010, roč. 3, č. 7 [cit. 2010-08-06]. ISSN 1802-9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>
3. DUDEK, Petr. Řízení zpravodajského systému ve skupině Unipetrol. *INSOURCE 2008: konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 5. - 6. února 2008: sborník příspěvků konference* [online]. Praha: Albertina icome Praha, 2008 [cit. 2011-04-27]. Dostupné z: <http://www.insource.cz/pdf/2008/dudek-petr2.pdf>
4. ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F. a SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda, 1999. ISBN 80- 85927-69-1.

Řešení

1. V této citaci je chyba, protože název webového sídla (Masarykova univerzita) není kurzívou. Jedná se o webovou stránku.
2. Tato citace je správně. Jedná se o článek v periodiku.
3. V této citaci je chyba, protože zde chybí předložka In:, která je u většiny příspěvků nutná. Jedná se příspěvek v online sborníku.
4. V této citaci jsou chybně zapsáni autoři. Více autorů zapisujeme dle aktualizované normy v převráceném tvaru, pouze první je ve tvaru PŘÍJMENÍ, Jméno. Jedná se o monografii.

Jako tvůrce uvádíme autora prezentace. Pokud zde žádný autor není, tak můžeme uvést jméno toho, kdo prezentaci na daný server nahrál.

Prezentace

Jméno tvůrce prezentace. *Název: podnázev prezentace.* In: *Jméno tvůrce zdroje. Název: podnázev zdroje* [nosič]. Místo: nakladatel, datum, datum aktualizace [datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost, Poznámky.

CARD, Heidi. *Library 2.0: A New Model for Library Services.* In: *Slideshare* [online]. Nov 06, 2013 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.slideshare.net/heidicard/heidi-card-library-20-2009>

E-mail

V údaji o nosiči může být sousloví e-mailová komunikace nahrazena slovem e-mail. Informace z e-mailu nejsou běžně dostupné, proto neuvádíme URL.

Odesílatel zprávy. *Předmět zprávy* [e-mailová komunikace]. Datum přijetí zprávy [datum citování]. Poznámky.

PINC, Václav. *Re: K obhajobám na katedře* [e-mailová komunikace]. 22. prosince 2011 12:52 [cit. 2012-10-10].

Zaznamenaný rozhovor

Patří sem zvukový či audiovizuální záznam rozhovoru. Název může být téma, o němž jsme diskutovali. Tento název je uměle vytvořen, a proto by měl být v hranatých závorkách. Pokud je záznam dostupný také online, uvedeme URL adresu nebo můžeme poskytnout informaci, kde je nahrávka k dispozici.

Osoba, s níž byl rozhovor veden. *Název rozhovoru* [nosič]. Datum. Dostupnost. Poznámky.

NOVÁK, Jan. [*Zvýšená míra agresivity ve společnosti*] [zvukový záznam]. 10. 11. 2013.
Archiv autora.

* Pokud rozhovor nemáme zaznamenaný, tak do použitých zdrojů neuvádíme citaci ústního sdělení, ale u převzaté myšlenky v textu uvedeme poznámku, od koho a kdy jsme informaci dostali.

Obrázek a fotografie

V textu obrázek citujeme tak, že pod něj umístíme jeho číslo (např. Obr. 1) a dále k němu doplníme popisek nebo vysvětlivky.

Za soupis literatury na konci práce nebo do příloh pak umístíme soupis použitých obrázků.

Obrázek a fotografie

Za soupis literatury na konci práce nebo do příloh pak umístíme soupis použitých obrázků.

Tištěný obrázek (vycházíme ze struktury citace příspěvku v monografii)

Obr. 1 – Jméno tvůrce obrázku. Název obrázku. In: Jméno tvůrce zdroje. *Název: podnázev zdroje*. Místo: nakladatel, rok. Dostupnost. Poznámky.

Elektronický obrázek (vycházíme ze struktury citace příspěvku na web)

Obr. 2 – Jméno tvůrce obrázku. Název obrázku. In: Jméno tvůrce zdroje. *Název: podnázev zdroje* [nosič]. Místo: nakladatel, rok nebo datum vydání [datum citování]. Dostupnost. Poznámky.

[Ikona RSS]. In: *Pixabay.com* [online]. 5. prosince 2013 17:05:26 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://pixabay.com/static/uploads/photo/2011/08/14/18/11/rss-8645_640.png

Kartografické materiály

Jméno tvůrce. *Název: podnázev.* [měřítko, pokud není součástí názvu]. Další tvůrce. Vydání.
Místo: nakladatel, rok, vydání, počet stran. Název edice, číslo edice. Standardní identifikátor.
Dostupnost. Poznámky.

Patří sem mapy, plány, atlasy apod. Mapy obvykle nejsou stránkované, proto tento údaj neuvádíme nebo píšeme 1 mapa složená, pokud se jedná o rozkládací formát.

Třeboňsko: velká cykloturistická mapa. [1:60 000]. Vizovice: Shocart, 2008. ISBN 978-80-7224-565-9.

Užitečné info o citování zákonů na: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0ablona:Citace_Sb%C3%ADrky_z%C3%A1kon%C5%AF
nebo na: http://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/legislativni-pravidla/LPV_uplne-zneni.pdf

Legislativa

Citování legislativních dokumentů norma ČSN ISO 690 neupravuje.

Patří sem zákony, směrnice, vyhlášky apod. Jako první se uvádí země působnosti zákona. Potřebné informace najdeme v záhlaví zákona.

Působnost. Jméno tvůrce legislativního dokumentu. **Název:** podnázev legislativního dokumentu. **In:** Jméno tvůrce sbírky. **Název:** podnázev zároje. **Rok vydání, část, rozsah stran.**
Dostupnost. Poznámky.

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>. ISSN 1211-1244.

Na vytvoření filmů se podílí více jedinců, z nichž žádný nemá dominantní roli. Proto je na prvním místě název filmu. Režisér se uvádí jako tvůrce pouze tehdy, je-li jasně odpovědný za intelektuální obsah citovaného díla (např. autorský film).

Film

Název filmu [nosič]. Další tvůrce. Země produkce, rok. Dostupnost.

Ve stínu [film]. Režie David Ondříček. Česko, 2012.

Kontrolní úloha

Určete druh citovaného dokumentu dle následujících citací:

1. COMMON CRAFTS. RSS in Plain English. In: *Youtube* [online]. 23. 4. 2007 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=0klgLSxGsU>
2. Amazon před rozhodnutím, kde bude stavět. In: *Události v regionech (Brno)*. TV, ČT1, 19. 3. 2014, 18:00.
3. *Zdivočelá země*, řada IV, epizoda 12, Maděra na kolenou. TV, ČT1, 19. prosince 2012, 20:00.
4. TWEETY. Pokročilá propagace webu. In: *SEO: blog* [online]. 7. 1. 2008 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: <http://www.seoblog.cz/pokrocila-propagace-webu/>

- a) prezentace   b) TV pořad   c) video   d) zpráva v TV pořadu   e) autorský film
- f) jeden díl seriálu   g) zaznamenaný rozhovor   h) zpráva v rozhlasovém pořadu   ch) příspěvek na blogu

Řešení

1. c) video na Youtube
2. d) zpráva v TV pořadu
3. f) jeden díl seriálu
4. ch) příspěvek na blogu

Praktické rady

- ať si vyberete jakýkoliv typ citování, citace mějte vždy jednotné!
- informace přebíráme z primárních dokumentů ☉
- pokud některý údaj neznáte, zkuste jej dohledat, pokud to nelze, tak jej vynechejte, případně nahraďte zástupnou formulací ☹
- když přebíráte citační údaje z jiného zdroje, dejte je do hranaté závorky (dávají se sem také odhady, opravy či uměle vytvořené názvy)
- údaje se zapisují v jazyce, ve kterém jsou uvedeny ve zdroji (kromě rozsahu stran, poznámek a doplňků v závorkách)
- nelatinková písmena transliterujeme
- kontrolujte adresy URL, zda jsou stále funkční (snažíme se uvádět trvalé odkazy)
- řiďte se dle lokální úpravy (katedry, časopisu, státu...)
- a hlavně se řiďte selským rozumem (v kombinaci s obecnými pravidly :-))

...když nemáte k dispozici primární zdroj,
v němž se informace nachází a je obtížné jej sehnat,
můžete vytvořit **sekundární citaci** ve tvaru:

Odkaz v textu:

Bibliografická citace primárního (původního) zdroje
cit. podle bibliografická citace sekundárního zdroje
(toho, z něhož jste skutečně čerpali)

Bibliografický soupis použitých zdrojů:

Lze uvést obě díla v jedné citaci či alespoň to dílo,
které mám k dispozici a z něhož byla informace
převzata.

Zástupné údaje

[s.l.] = sine loco (bez místa)

[s.n.] = sine nomine (bez nakladatele)

- není nutné uvádět u elektronických dokumentů, kde nakladatelské údaje nejsou až tak důležité

[b.r.] = bez roku

Když si nevíte rady

- Obráťte se na **knihovníka fakultní knihovny**
- Obráťte se na vyučující
- Obráťte se na vedoucího (kvalifikační) práce
- Využijte možnosti pracovat s citačními generátory a manažery (citace.com / citace.pro)

Když si nevíte rady

- různé citační styly najdete zde:
http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html
- aktualizovanou normu ČSN ISO 690 (obecná pravidla i konkrétní příklady) najdete na:
<http://www.citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf>
- bibliografické citace a metody citování spolu s dalšími informacemi:
<http://sites.google.com/site/novaiso690>
- můžete si také prohlédnout ukázky z knihy Naučte (se) citovat:
<http://kniha.citace.com>
- případně si pročíst zajímavosti a špeky na blogu o citování: <http://blog.citace.com>
- svou informační gramotnost můžete zlepšit také díky předmětu Kurz práce s informacemi (KPI11) nebo na PdF MU Seminář informačních dovedností (UK001)